Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и р. кат. свягъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрация и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францисканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адмінистраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостваxъ на провінціи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 259. Недѣля 17 (29) падолиста 1891. Рôкъ I.

Спôльнѣ Делеґаціи.

На четверговôмъ засѣданю Комісіи буджетовои австрійскои Делеґаціи, міністеръ войны баронъ Баверъ, говорячи о знаню офіцирôвъ языка ихъ полкôвъ, вказавъ на выданѣ дотычнѣ приписы, мѣстячѣ ся въ постановахъ о авансованю офіцирôвъ, пôсля котрыхъ кождый офіциръ, коли до трехъ лѣтъ не присвоить собѣ языка свого полку на стôлько, щобы мôгъ въ нѣмъ вôдбувати науку зъ вояками, мае поминати ся при авансѣ. Тѣ приписы й додержують ся точно. Що до пôднесенои въ Делеґаціяхъ потребы плеканя народныхъ вôдрубностей, въ цѣли пôднесеня интелектуальнои силы войска, заявивъ п. Міністеръ, що службовый реґулямінъ ц. к. арміи нормуе пôдъ тымъ взглядомъ обовязки командантôвъ полковыхъ въ дуже хорошихъ словахъ. П. Міністеръ готовъ ихъ вôдсвѣжити въ памяти тыхъ, до котрыхъ они вôдносять ся.— Въ справѣ даваня воякамъ вечерѣ, заявивъ п. Міністеръ, що заведене теплои вечерѣ для цѣлои арміи стояло бы рôчно поверхъ 4 міліоны. Дальше заявивъ п. Міністеръ, що пôсля его гадки дворôчна служба презенційна выстала бы для выобразованя пѣшихъ воякôвъ, але треба заждати ще на результаты вôдповѣднои пробы, яка теперь переводить ся въ Нѣмеччинѣ.

Делеґатъ Хшановскій запытувавъ, якѣ перешкоды здержують правительство вôдъ заложеня у Львовѣ школы кадетскои и чи держава схоче покрыти часть коштôвъ заложеня тои школы. Въ цѣлôй монархіи знаходить ся лишь одно войскове заведене наукове, въ котрôмъ выкладае ся языкъ польскій яко предметъ науки мимо такъ численныхъ выхованкôвъ польскои народности. Бесѣдникъ пôдносивъ, що н. пр. въ войсковôй низшôй школѣ реальнôй въ Кошицяхъ учать языкôвъ мадярского и ческого; длячого поминено языкъ польскій?

Міністеръ войны ґен. Баверъ вôдповѣвъ, що Міністерство войны згодило ся охотно на проектъ заложеня школы кадетскои у Львовѣ, але справа розбила ся о всѣлякѣ застереженя ставленѣ громадою того мѣста а межи иншими и о то, що до тои школы мае приймати ся лишь молодѣжь зъ Галичины и заведене языка польского яко выкладового. Міністеръ не мае нѣчого противъ того и вôнъ готовъ то жадане пôдперти; але застерѣгаесь противъ того, щобы языкъ польскій въ того рода школахъ бувъ выкладовымъ.

При титулѣ: „Войсковѣ справы санітарнѣ“ промавлявъ Гайльсберґъ за реактивованемъ Іосифиньскои Академіи. Спôльный Міністеръ войны заявивъ, що розвязане Іосифиньскои Академіи было похибкою, котрои направити не буде можна, бо гадка еи реактивованя розôбе ся певно о опôръ Угорщины. Міністеръ сумнѣвае ся, щобы можливѣ новѣ заходы въ тôмъ напрямѣ принесли успѣхъ.

При титулѣ: „Выдатки на кватирунокъ“ на запытане ґр. Альфреда Дубского заявивъ Міністеръ войны, що вже вôдъ довшого часу ведуть ся переговоры зъ Міністерствами фінансôвъ обохъ половинъ Державы въ справѣ обмеженя що разъ то бôльшихъ коштôвъ примѣщеня войска. Нинѣшнѣ нормы не вдоволяють анѣ тыхъ, що будують касарнѣ, анѣ скарбъ войсковый.

По довшôй дебатѣ, подавъ шефъ секціи Рекенцавнъ до вѣдомости, що міністеръ войны давъ починъ до утвореня комісіи, зложенои зъ делеґатôвъ Міністерства войны, обохъ міністрôвъ краевои обороны и обохъ правительствъ для ревізіи закона о кватирунку войсковôмъ и выготовленя вôдповѣднои новелѣ. Зарядъ войсковый буде ставляти скромнѣйшѣ вымоги пôдъ взглядомъ будôвлѣ касарень, и замѣсть 50-лѣтнои, буде мусѣвъ пристати на 40-лѣтнôй ґарантіи ужиткованя. По сѣмъ принято всѣ титулы въ звычайныхъ потребахъ.

Въ дискусіи надъ вôдповѣдями міністра войны, забиравъ голосъ дръ Гайльсберґъ и промавлявъ за бôльшимъ увзгляднененмъ малыхъ предприемцѣвъ при доставахъ для войска.

Пôдъ конецъ дававъ ґен. Фельбенгаверъ поясненя що до будовы школы кадетскои у Львовѣ, и сказавъ, що мѣсто заявило въ 1890 р., що задля подорожѣня матеріялу будôвельного не може приступити до будовы, а вôдтакъ на нове запытане поставило такѣ условія, що рôвнають ся они вôдмовѣ. На тôмъ закôнчено засѣдане.

На вчерашнôмъ засѣданю австрійскои Делеґаціи, стоявъ на порядку дневнôмъ пре-

---

6

Чи будуть люде колись лѣтати?

(Конецъ.)

Ось и ще оденъ примѣръ уживаня бальонôвъ въ военныхъ цѣляхъ. Якъ разъ въ пору, коли ся розвѣдка приладжена вже була до друку, принесли часописи вѣсть, що въ пôвнôчнôй Италіи по буряхъ, якѣ тамъ панували въ послѣдныхъ дняхъ, знайдено военный бальонъ французскій, однакожь вже безъ човенця, а до шнурôвъ бальона були привязанѣ білеты двохъ французскихъ инжинірôвъ. Загально припускають, що бальонъ сей бувъ призначеный на то, щобы зъ горы фотоґрафувати италіяньскѣ укрѣпленя надъ французскою границею. Де подѣлось човенце вôдъ бальона и що сталось зъ французскими инжинірами, не знати.

Пôзнавши ужитокъ бальона въ вôйнѣ, придивѣмъ ся теперь его значѣню для науки. Науцѣ може ходити о то, щобы довѣдатись: яка есть теплота въ найвысшихъ, о кôлько можна, частяхъ воздуха; якій есть тамъ станъ воздуха; кôлько въ нѣмъ пары; якъ тамъ воздухъ порушаесь; якъ творять ся хмары та въ якôй знаходять ся они высотѣ и т. д. Не станемо тутъ описувати розслѣдôвъ, робленыхъ съ сѣмъ напрямѣ вôдъ часу першои науковои подорожи французскихъ ученыхъ Ґай-Лісака и Біота, а згадаемо лишь коротенько про найновѣйшѣ улѣпшеня бальонôвъ въ цѣляхъ науковыхъ.

До розслѣдôвъ науковыхъ въ горѣшныхъ частяхъ воздуха уживае ся звычайныхъ бальонôвъ, або свобôдныхъ, або на припонѣ. Однакожъ бальономъ не можна пустити ся дуже высоко у воздухъ, бо то — рѣчь небезпечна; воздухъ въ горѣ есть вже такъ рѣдкій, що чоловѣкъ не мае чимъ вôддыхати и душить ся. Бальономъ не можна пускати ся у воздухъ высше, якъ лишь на 6 до 7 тысячѣвъ метрôвъ. Щобы однакожъ розслѣдити ще и высшѣ его части, то придумано подôбный способъ, якъ той до киданя бомбъ зъ бальонôвъ. До звычайного бальона зъ човенцемъ, въ котрôмъ сидять ученѣ, привязуе ся ще другій малый бальонъ зъ вôдповѣдными приладами науковыми. До сѣтки того малого бальона есть привязаный обручь, а въ тôмъ обручи есть зновъ другій, трохи меншій, котрый на осяхъ есть запущеный въ першій обручь такъ, що може зовсѣмъ свобôдно обертати ся и куды бы бальонъ не нахиливъ ся, то той обручь буде засѣгды стояти поземо. Той середный обручь мае перехресте, въ серединѣ котрого есть причѣплена скринка зъ приладомъ до фотоґрафованя. Вôдъ тои скриночки идуть вôдъ еи кантôвъ дроты, що держать передъ нею чорну таблицю, на котрôй суть умѣщенѣ прилады науковѣ, якъ: барометеръ, термомотеръ, приладъ до мѣреня силы и напряму вѣтру и т. д. Приладъ до фотоґрафованя есть такъ зробленый, що вôнъ, при помочи помѣщеного въ нѣмъ приладу годинникового, може що кôлька мѣнутъ здоймати самъ фотоґрафію зъ стоячихъ передъ нимъ на чорнôй таблици приладôвъ науковыхъ. Коли отже великій бальонъ не може вже высше пускати ся въ гору, то люде, сидячѣ въ човенци, пускають малый бальонъ, котрый може ще на якихъ тысячь метрôвъ высше пôднятн ся. Такимъ отже способомъ можна докладно змѣрити дуже высоко въ воздусѣ станъ теплоты, скорôсть вѣтру, вохкôсть воздуха и т. д.

Щобы мати повный образъ воздушнои плавбы, мусимо тутъ розповѣсти ще дещо зъ исторіи падака або великои парасолѣ до спаданя зъ воздуха.

Падакъ не выдумано рôвночасно зъ бальономъ, але его вынахôдъ есть майже такъ само давный, якъ и вынахôдъ бальонôвъ. И зновъ показуесь, що першѣ Хинцѣ уживали парасолѣ до спаданя зъ великои высоты. Місіонеръ Вассонъ розповѣдае, що въ Сіямѣ спускали ся тамошнѣ чародѣѣ вже пять сотъ лѣтъ тому назадъ пôдчасъ публичныхъ торжествъ зъ вежь або стрôмкихъ скалъ въ той способъ, що привязували собѣ до пояса два великѣ парасолѣ. Першій чоловѣкъ въ Европѣ, що вôдважився спускати зъ великои высоты при помочи падака, бувъ фальшôвникъ грошей, Левинъ, котрый засудженый на цѣле житє до криміналу, сидѣвъ въ тюрмѣ въ Мѣлянѣ. Вôнъ роздобувъ собѣ якимсь способомъ велику парасолю вôдъ дощу, попривязувавъ еи роговѣ пруты шнурками до держака и скочивъ такъ зъ нею середъ томнои ночи зъ вежѣ, въ котрôй сидѣвъ замкненый. Вôнъ упавъ бувъ вправдѣ до рѣки, але приплывъ щасливо до берега. Однакожь не довго тѣшивъ ся своею свободою, бо его незадовго зновъ зловили

лімінарь буджету міністерства справъ заграничныхъ.

Дел. Цаллінґеръ говоривъ о сумнôмъ положеню папы, о напастяхъ и демонстраціяхъ вымѣреныхъ противъ папы та доказувавъ, що католики мусять домагати ся того, щобы столиця апостольска займала становище вôдповѣдне еи достоиньству, щобы мала повну независимôсть на власнôй своѝй територіи. Церковь прокладае собѣ чимъ разъ сильнѣйше дорогу и не здержать еи арматы. Бесѣдникъ домагавъ ся удержаня правъ папы.

Дел. Зїсъ высказавъ насампередъ въ виду промовы попередного бесѣдника свое повне довѣріе до веденя политики заграничнои, а вôдтакъ сказавъ, що лишае Цаллінґерови до осуду, чи его бесѣда поверталась въ тыхъ границяхъ и опиралась на тôй пôдставѣ, на котрôй миръ спочивае. Политика нашихъ часôвъ мусить бути политикою уступокъ. Бесѣдникъ жадавъ бы на всякій случай розширеня вплыву монархіи на Балканѣ. Вôйны треба о скôлько можна, якъ найдовше уникати, бо неприязнь державъ европейскихъ помагае лишь перевазѣ пôвнôчнои Америки.

Дел. Демель казавъ, що мае повну надѣю на удержане мира и высказавъ ґр. Кальнокому въ имени своѣмъ и своихъ товаришѣвъ политичныхъ повне довѣріе. То само зробивъ и ґр. Фалькенгайнъ, заявляючи міністрови найгорячѣйшу патріотичну подяку. — Референтъ кн. Віндішґрецъ бажавъ бы, щобы гадки высказанѝ Цаллінґеромъ здѣйснили ся, але то могло бы стати ся лишь въ Италіи. Подѣѣ въ Италіи довершили ся лишь на пôдставѣ національнои идеѣ елементарною силою историчного призначеня.

Ґр. Кальнокій подякувавъ за довѣріе и заявивъ, що найбôльшою для него заплатою есть вдоволене зъ того, що народы монархіи розумѣли и оцѣнили справедливо его политику; вôнъ буде якъ и доси по своимъ силамъ стремѣти до осягненя остаточнои цѣли своеи политики. На выводы Цаллінґера въ справѣ папы заявивъ ґр. Кальнокій, що Цаллінґеръ порушивъ справу, котрою вже вôдъ давна займали ся великѝ политичнѝ головы а не могли знайти практичного способу еи залагодженя. Тому то и міністеръ не може запускати ся въ розбиране сеи такъ трудной справы, хоче однакожь пôднести днѣ точки: разъ, населене Австріи складаесь по найбôльшôй части зъ католикôвъ и длятого правительство увзглядняючи оправданѝ чувства того населеня бажае, щобы становище папы було таке, котре бы мѣстило въ собѣ повну независимôсть, яка нинѣ належить ся католицкôй церквѣ и для папы есть конче потрѣбна; правительство бажае мира межи папствомъ а италіяньскимъ королевствомъ; — по друге, треба пôднести, що населене Австро-Угорщины бажае загально мира зъ Италіею и хоче зъ нею жити въ згодѣ (Грôмки оплески). Мы хочемо жити зъ тымъ сусѣдомъ въ добрыхъ вôдносинахъ въ каждôмъ напрямѣ и вôйшли зъ нимъ въ союзъ, котрый есть пôдставою нашои политики. (Грôмки оплески). Мы не можемо отже мѣшати ся до порушенои Цаллінґеромъ справы не нарушаючи чувствъ Италіи, до чого не маемо зовсѣмъ охоты (Голосы: дуже добре.) Міністеръ не хоче зъ того всего робити нѣякихъ заключень, бо порѣшене порушенои тутъ справы не удало ся доси ще нѣкому залагодити.

По сѣмъ принято буджетъ міністерства справъ заграничныхъ безъ всякои змѣны а вôдтакъ буджетъ спôльного міністерства фінансôвъ найвысшои палаты обрахунковои вразъ зъ додатковымъ кредитомъ на кошты удержаня будôвель и закрыто засѣдане.

Рада державна.

25-те засѣдане Палаты пословъ зъ д. 27 падолиста 1891 р.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ зажадавъ пос. Свѣжій запомоги державнои для жителѣвъ Шлеска. Опôсля розпочалась дебата надъ титуломъ „Соль“.

Пос. Телишевскій промавлявъ за зниженемъ цѣни соли и жалувавъ ся на то, що сôль подорожѣла через то, що еи перепродують гуртôвники. Бесѣдникъ полемізувавъ зъ пос. Козловскимъ въ справѣ монополю сѣрникôвъ и податку вôдъ свѣчокъ та жадавъ заведеня податку збыткового. — Пос. Мандычевскій поставивъ резолюцію, взываючу правительство, щобы оно дозволило побирати сыровицю зъ галицкихъ жерелъ сольныхъ.

Міністеръ фінансôвъ вôдповѣвъ на то, що справа соли для худобы становить головну часть мытово-торговельного союза зъ Угорщиною и длятого одностороннє залагодженє сеи справы есть неможливе. Въ сѣй справѣ розпочато теперь зновъ переговоры и можна сподѣвати ся, що справа ся буде залагоджена въ користь и вôдповѣдно до оправданыхъ интересôвъ населеня. Міністеръ звертае якъ найбôльшу увагу на орґанізацію торговлѣ солею. Недогоды въ сѣмъ напрямѣ проявляють ся въ поодинокихъ краяхъ всѣляко. Чи предкладане закладане многихъ складôвъ соли и вôднаймане ихъ доведе до доброго результату, того не знати. Міністеръ буде пôдпирати пробу зроблену въ Галичинѣ заснованемъ великого товариства для продажи соли и буде старати ся усувати всякій надужитя.

Пос. Зїсъ припоручавъ якъ найбôльше выкористуване покладôвъ каініту и сільвіну для рôльного господарства. По сѣмъ принято титулъ „Соль“ а такъ само и внесенє пос. Вельовейского, взываюче правительство, щобы оно въ порозуменю зъ угорскимъ правительствомъ предложило проектъ закона, пôсля котрого 500.000 метр. сотнарôвъ рôчно чистои або денатурованои (умысно занечищенои соли) для худобы продавано для поодинокихъ краѣвъ коронныхъ по зниженôй цѣнѣ 5 зр. за сотнаръ; вôдтакъ щобы зложено анкету для установленя найлѣпшого способу добуваня солей потасовыхъ.

Наконець принято и титулъ: „Тютюнъ“ и на тôмъ закôнчено засѣдане а слѣдующе назначено на нинѣ.

Переглядъ политичный.

Задля приспѣшеня нарадъ надъ прелімінаремъ державнымъ намѣряе президія Палаты пословъ зарядити рядъ вечѣрныхъ засѣдань. Вчера вôдбулось засѣдане Палаты по повнôмъ засѣданю Делеґаціи австрійскои.

Въ міністерствѣ справъ заграничныхъ вôдбула ся онгди конференція делеґатôвъ для заключеня австро-угорско-нѣмецкои угоды торговельнои. Головною точкою нарадъ було остаточне зредаґоване тои угоды якъ такожь уложенє одностайного поступованя що до речинця предложеня угодъ законодавчимъ тѣламъ до парляментарного трактованя.

Слѣдчій судья въ справѣ переполоху на біржи дня 14 с. м., завôзвавъ Палату біржеву, абы предложила ему результатъ закôнченыхъ онгди своихъ доходженъ. Комісія выбрана зъ помѣжъ членôвъ біржи, переслухала до теперь 30 біржовикôвъ. Комісія біржева предложить повнôй біржи справоздане изъ свого доходженя.

и замкнули до вязницѣ, де померъ, доживши до 92 року.

Другій, що вже зъ повною свѣдомостію важности своеи пробы, уживъ парасолѣ до спаданя зъ высоты, то бувъ проф. Севастіянъ Ленорманъ, въ Монпеліе, въ Франціи. Вôнъ взявши въ кожду руку одну парасолю, скочивъ дня 26 грудня 1783 р. такъ щасливо зъ першого поверха свого помешканя на улицю, що ему нѣчого не стало ся. Ленорманъ першій обчисливъ, що падакъ, котрымъ мае спадати чоловѣкъ, котрый разомъ зъ падакôмъ не важить бôльше якъ 200 фунтôвъ, мусить бути въ промѣрѣ бодай 14 стôпъ широкій. Ленорманъ бувъ отже першій, котрый порушивъ въ Европѣ гадку уживаня падака. Гадку ту розширивъ опôсля воздухоплавець Петро Бляншарь, котрый вôдъ 1784 р. почавъ спускати падакôмъ зъ бальона всѣлякі звѣрята. Такъ н. пр. спустивъ вôнъ бувъ въ 1786 р. въ Гамбурзѣ барана зъ высоты 1700 метрôвъ, котрый за 7 мінутъ упавъ зъ тои высоты такъ спокôйно и легко, що ему зовсѣмъ нѣчого не стало ся.

Цѣкава рѣчь, що коли пробы бляншардовѝ стали звѣстнѝ, знайшлись деякѝ Французы, котрѝ, доставшись въ неволю, старали ся утечи зъ неи при помочи падака. Такъ зробивъ ґен. Бурнонвіль, замкненый въ оломунецкôй крѣпости. Вôнъ скочивъ зъ отвореною парасолею зъ высоты 13 метрôвъ, але такъ нещасливо, що зломивъ собѣ ногу и не мôгъ вже дальше втѣкати. То само зробивъ бувъ француский почмайстеръ Друе, котрого замкнули були въ Шпільберґу коло Берна; але и вôнъ зломивъ ногу. Третымъ, що хотѣвъ такъ само утѣкати, бувъ Гарнеренъ, ученикъ физика Шарлеса. Коли его держано въ неволи на цитадели въ Пештѣ, познакомивъ ся вôнъ зъ якоюсь мадярскою дѣвчиною, котра залюбила ся въ нѣмъ и доставила ему потрѣбного матеріялу на падакъ. Все вже було готове до втечѣ, коли тайну залюбленои пары выкрыто и Гарнерена стережено ще лѣпше.

Ґарнеренъ, доставшись опôсля на свободу, ставъ роздумувати надъ способомъ лѣтаня по воздусѣ а наслѣдкомъ того було, що вôнъ першій, пôднявшись дня 4 жовтня 1797 р. бальономъ въ гору до высоты 682 метрôвъ, кинувъ ся зъ вôдтамъ падакôмъ на землю. Зъ разу падакъ летѣвъ дуже скоро и выкручувавъ ся такъ, що люде дивлячись на то зъ долины, ажь умлѣвали; але опôсля спадавъ вôнъ вже спокôйно и Ґарнеренъ спустивъ ся щасливо на землю. Пôзнѣйше порадивъ Лялядъ Ґарнерови, щобы вôнъ въ падаку въ горѣ лишивъ дѣру, котрою бы воздухъ мôгъ выходити, въ наслѣдокъ чого надакъ бы не вывертавъ ся. Зъ такъ поправленымъ падакôмъ спускавъ ся Ґернеренъ ще кôлька разôвъ.

Вôдъ того часу повтаряють ся пробы зъ падакôмъ чимъ разъ частѣйше. Наведемо тутъ ще кôлька цѣкавѣйшихъ. Въ грудни 1819 р спустивъ ся бувъ въ Лісбонѣ зъ бальона сынъ славного воздухоплавця Робертзона, зъ высоты ажь 3 тысячѣ метрôвъ и падавъ через 35 мінутъ, при чѣмъ заѣдно трубѣвъ въ трубу. Нещасливо закôнчивъ Англіець Кокінъ пробу зъ падакôмъ свого вынаходу. Вôнъ запримѣтивъ, що падакъ, коли летить зъ горы, вывертаесь. Ему прийшло щось до головы, зробити вывернений падакъ и нимъ спускати ся. Дарма, що люде его остерѣгали вôдъ пробы зъ такимъ падакомъ. Вôнъ давъ ся дня 27 вересня 1837 р. зъ своимъ вынаходомъ пôднести бальономъ Ґріна до высоты 1200 метрôвъ и взявъ ся вôдрѣзувати линву, котрою падакъ бувъ до бальона привязаный, та ще говорить до своихъ товаришѣвъ въ бальонѣ, що ще нѣколи не чувъ ся такъ спокôйнымъ и щасливымъ, якъ въ сѣй хвили; але ледви вôдвязавъ линву, якъ ставъ стрôмголовъ летѣти дуже скоро на землю. Падакъ вразъ зъ копемъ, въ котрôмъ сидѣвъ Кокінъ перевернувъ ся въ горѣ кôлька разôвъ и за пôвтора мінуты лежавъ вже Кокінъ неживый на земли.

Представивши такъ въ коротцѣ о скôлько можна докладно дотеперѣшный станъ всѣхъ змагань на поли воздушнои плавбы, можемо приступити до вôдповѣди на пытане поставлене въ заголовку сеи розвѣдки: Чи будуть люде колись лѣтати?

Изъ всего высше представленого выходить, що змаганя людскѝ на поли воздушнои плавбы ведуть ся въ двохъ напрямахъ: 1) вынайти способъ, щобы чоловѣкъ мôгъ дѣйство якъ птахъ за помочею крылъ лѣтати; 2) придумати для бальонôвъ такій приладъ, щобы ними можна свободно и безпечно уносити ся въ воздусѣ въ кождôмъ напрямѣ, зъ вѣтромъ чи противъ вѣтру, и пôдчасъ всѣлякои погоды.

Коли застановимось надъ першимъ напрямомъ змаганъ людскихъ на поли воздушнои плавбы, то прийдемо до переконаня, що лѣ-

Зъ Петербурга доносять, що центральный комітетъ для несеня помочи голодуючôй людности, уконституувавъ ся пôдъ предсѣдательствомъ царевича. Членами комітету суть: надпрокураторъ синода Побѣдопосцевъ, мінîстеръ справъ внутрѣшныхъ Дурново, міністеръ доменъ Островскій, міністеръ фінансôвъ Вишнеградскій и помôчникъ міністра справъ внутрѣшныхъ Плеве.

Вчера вôдкрыто парляментъ румуньскій престольною бесѣдою, въ котрôй сказано, що династія есть сполучена тѣснѣйше зъ краемъ въ тôмъ порозумѣню, що поступъ моральный и матеріяльный въ краю есть очевидный. Правительство стоитъ въ дружныхъ вôдносинахъ до всѣхъ державъ заграничныхъ, а спокôй въ краю, якій теперь на щасте панує, есть тымъ больше цѣнный, що миръ, котрый есть добродѣйствомъ для великихъ и малыхъ народôвъ, есть и для Румуніи, котра находить ся въ станѣ розвитку, дуже потрѣбный. Бесѣда престольна згадує про сердечне приняте короля въ Нѣмеччинѣ и Италіи, зъ чого видко, якъ крѣпке есть становище Румуніи супротивъ Европы. Въ господарцѣ-державнôй заведено рôвновагу а надвыжка въ буджетѣ здаєсь бути тревалою. Бесѣда престольна, котра пôдъ конець заповѣдає всѣлякій проекты законôвъ, выкликала велике одушевлене и сталась причиною оваціи для короля и наслѣдника престола.

Новинки.

— **Громадѣ Станиля**, въ повѣтѣ дрогобицкôмъ, жертвувавъ Є. Вел. Цѣсарь 50 зр. на будову церкви.

— **Є. Ексц. п. Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣхавъ вчера въ супроводѣ п. старосты Мавтнера до Жовкви, де прибувъ о год. 8 рано и заразъ приступивъ до люстраціи староства и податкового уряду. По снѣданю у п Старосты удѣлявъ Є. Ексцеленція авдієнціи. Представляли ся: Ґреміюмъ урядникôвъ судовыхъ, презесъ Рады повѣтовои п. Мицевскій, Рада громадска, духовеньство мѣсцеве, оо. Домінікане и Василіяне, СС. Феліціянки, ґреміюмъ народныхъ учителѣвъ. На обѣдъ и на нôчь ѣздивъ Є. Ексцеленція до пп. Александрôвъ Мицевскихъ до Крехова. Нинѣ пополудни вертає Є. Ексц. п. Намѣстникъ до Львова.

— **Именованя.** Є. Ексц. п. Намѣстникъ именувавъ ц. к. концініентôвъ Намѣстництва: Ивана Мондзѣля въ Ниську, Стан. Маркевича въ Горлицяхъ, Ант. Поглодовского у Львовѣ, Володислав. Скалковского въ Ярославѣ, Адама Ґубатту у Львовѣ и Андрѣя Городиского въ Вѣличцѣ ц. к. комісарями повѣтовыми; концініента поліціи у Львовѣ Володим. Альберта и практикантôвъ концептовыхъ Намѣстництва. Єронима Келлера, при міністерствѣ просвѣты, Іосифа Свитальского въ Городку, Жиґмонта Реттінґера у Львовѣ, Северина Семмлера въ Бродахъ, Роберта Клєборнъ-Ґіртлєра въ Стрыю, дра Адама ґр. Тарновского при міністерсвтѣ просвѣты и практиканта концептового нившоавстрійского Намѣстництва Вячеслава Залєского ц. к. концініентами Намѣстництва.

— **Перенесеня.** Єго Ексцеленція п. Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. комісарôвъ повѣтовыхъ Франц. Сѣлецкого зъ Косова до Львова, Север. Хжонщевского зъ Ропчицъ до Коломыи, Володим. Бегуцкого зъ Рудокъ до Перемышля, Емілія Чепѣльовского зъ Бѣлои до Косова, Ивана Тировича зъ Турки до Дрогобича, Володислава Марка зъ Перемышля до Ропчицъ, Володисл. Куликôвского зъ Борщева до Львова; концініентôвъ Намѣстництва: Еразма Вычулковского зъ Гусятина до Борщева, дра Стан. ґр. Мыцєльского зô Львова до Ряшева, Іос. Свитальского зъ Городка до Пôдгаєць и Жиґм. Реттінґера зô Львова до Рудокъ. Вконець практикантôвъ концептовыхъ Намѣстництва: Кароля Подлєвского, зъ Ряшова до Львова; Ивана Маєвского, зъ Кракова до Вадовичь; Мечислава Калиневича, зъ Тѣшанова до Ниска; Матѣя Бесядецкого, зъ Кракова до Коломыи; др. Володислава Пôдчаского, зъ Перемышля до Кракова; Адама Мірского, зъ Борщева до Перемышля; Кароля Лемпковского, зъ Хшанова де Кракова; Осипа Несьоловского, зъ Пѣльзна до Городка; Осипа Рібенбавера, зô Львова до Пѣльзна; др. Зиґмунта Ґрабовского, зô Львова до Хшанова; др. Станислава Лєкарского, зô Львова до Борщева; др. Гуґона Шварца, зô Львова до Тѣшанова и Мечислава Масловского, зô Львова до Гусятина.

— **На фондъ будовы руского театру у Львовѣ** зложили священики на соборчику въ Устю епископскôмъ дня 17 с. м. квоту 11 зр. 50 кр., котру то квоту переславъ у Львôвъ о. Володимиръ Ступницкій парохъ зъ Кудринець. — На весѣлю у мѣщанина п. Михайла Прухницкого въ Комарнѣ зôбравъ п. Осипъ Билиньскій 7 зр.

— **Загальнѣ зборы** членôвъ товариства „Руска Бесѣда“ въ Тернополи вôдбудуть ся дня 8 грудня с. р. о 3 ôй год. пополудни въ комнатахъ товариства.

— **Ювилей 50 лѣтного священьства** буде обходити дня 12 грудня о. Михайло Фортуна, почетный крилошанинъ, деканъ скôльского деканату и парохъ Хутаря. Въ 1895 роцѣ буде о. Фортуна обходити роковины 50 лѣтного свого деканьства.

— **Руске касино „Родина“ въ Коломыи** выбрано на загальныхъ зборахъ до выдѣлу: адвоката дра Ильницкого яко голову, о. Кл. Кульчицкого заступникомъ головы а членами выдѣлу пп.: Чубатого, Мих. Кульчицкого, Сосевка, Теод. Бѣлоуса и о. Ступницкого; заступниками выдѣловыхъ выбрави пп.: Русинъ и Головацкій. Рѣшено уладжувати що недѣлѣ вечернѣцѣ, а що мѣсяця забавы зъ танцями.

— **О шпѣгуньство.** Передъ карнымъ трибуналомъ въ Чернôвцяхъ веде ся тайна розправа противъ Бернарда и Ришарда Поповичѣвъ, родомъ зъ Чехъ, обжалованыхъ о злочинь шпѣгуньства на рѣчь Россіи. Обжалованй перебували въ Чернôвцяхъ черезъ довшій часъ та збирали вѣдомости въ справахъ войсковыхъ, пляны, всѣлякй документы и стояли въ безнастаннôй звязи зъ россійскимъ консулятомъ въ Чернôвцяхъ.

— **Въ гробѣ пробудила ся.** Въ Монтобанъ (у Франціи) поховали 22-лѣтну женщину, котра по злогахъ черезъ два дни не давала жадного знаку житя. Пôдчасъ похорону одна зъ кревныхъ оповѣдала, що не може розумѣти, чому то мѣсце пôдъ умерлою, коли єи клали въ домовину, було тепле. Яму засыпано вже до половины, ажь коли тота чутка розôйшла ся, почали вôдкопувати назадъ и вôдбили вѣко въ трунѣ. Очамъ мужа тои, нѣбы покойнои, представивъ ся страшный образъ. Бѣлє на нѣй було порозрыване, пошарпане, руки покровавленй. Прикликаный лѣкарь орѣкъ, що єи поховано въ летарґу, зъ котрого она сама въ гробѣ пробудила ся и зъ браку воздуха задушила ся.

В с я ч и н а.

— **Цѣкаве зъявище природы** було видко вчера якъ разъ с 8 год. вечеромъ. Була то такъ звана кулиста блыскавка, котра середъ зовсѣмъ погôдного и чистого неба покрытого звѣздами заблысла надъ Львовомъ въ пôвнôчно-захôдной сторонѣ и освѣтила на хвильку цѣле мѣсто яснымъ бѣлымъ свѣтломъ зовсѣмъ подôбнымъ до свѣтла електричного. Свѣтло тои блыскавки хочь тревало всего може лишь пôвъ секунды, показалось однакожь зъ разу поволѣйше такъ, що ставало чимъ разъ яснѣйше и навѣть показалась була мѣсцями вôдъ него тѣнь деревъ, а за то щезло въ однôй хвили, закимъ ще можна було спостерегти ся вôдки то якесь невидане освѣтлене походить.

— **Жиды въ россійскôй дипльоматіи.** Гостина россійского міністра справъ заграничныхъ, Ґірса, въ Парижи подала нагоду, що тамъ стали слѣдити за его походженемъ. Въ справѣ сѣй дôстала отже Frankf. Ztg. цѣкаву кореспонденцію, зъ котрои показує ся, що Ґірсъ есть жидôвского роду и называвъ ся давнѣйше зъ нѣмецка Гіршь, а що Россіяне выговорюють „г“ якъ „ґ“, то зъ вôдси пôйшло теперѣшне его прôзвище Ґірсъ. Колишній вѣрникъ Каткова, Ціонъ розказує въ выйшовшôй недавно на француской мовѣ книжцѣ пôдъ заголовкомъ „Сучасна Россія“, на стор. 67, що Ґірсъ есть сыномъ почмайстра-жида зъ Радивилова по тамтôй сторонѣ Бродôвъ. При сѣй нагодѣ розслѣджено такожь походжене россійского посла въ Парижи ґр. Моренгайма и показало ся, що вôнъ есть внукомъ зайшовшого зъ Галичины жида. Єго дѣдо, жидъ, бувъ лѣкаремъ, котрый зъ початкомъ сего столѣтя живъ у Вѣдни. Нѣмецкй ґазеты ставлять такй пытаня: Чи Ґірсъ не есть може своякомъ звѣстного міліонера жида Гірша та чи Моренгаймъ не называвъ ся колись Моріцъ Гаймъ?

---

† Посмертнй вѣсти.

Володиславъ Боберскій, директоръ учительскои семинаріи въ Тернополи, бувшій инспекторъ львôвскихъ шкôлъ мѣскихъ, авторъ многихъ працъ методичныхъ зъ народного шкôльництва, заслуженый и всѣма поважаный педаґоґъ, померъ вчера въ Тернополи въ 48 р. житя. Краєва Рада шкôльна выслала на его похоронъ до Тернополя краєвого инспектора, дра Северина Днѣстряньского, котрый має заняти ся такожь тымчасовымъ управильненемъ вôдносинъ тамошнои семинаріи учительскои. Вѣчна покôйному память!

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 28 падолиста. Въ Радѣ громадскôй прийшло пôдчасъ дебаты надъ податкомъ вôдъ пива до великои борбы зъ антісемітами, по котрôй антісеміты выйшли зъ салѣ и податокъ ухвалено.

Берлинъ 28 падолиста. Ґен. Капріві выголосивъ въ парляментѣ велику бесѣду політичну, въ котрôй сказавъ, що недумає уступити, якъ то въ послѣдныхъ дняхъ розголошено; що миръ есть певный, бо жадна держава не хоче вôйны, вôнъ сильно переконаный, що особисти намѣреня царя суть якъ наймирнѣйшй; що въ тридержавнôмъ союзѣ не змѣнило ся нѣчого и що збôльшена самосвѣдомôсть Франціи не есть небезпечне для Нѣмеччины.

Копенгаґа 28 падолиста. Даньскій король вертаючи зъ Ливадіи поступить въ гостину до нѣмецкого цѣсаря.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

тати якъ птахъ по воздусѣ, есть для чоловѣка рѣчь просто неможлива, бо противна его природѣ. Хочь бы чоловѣкъ и якъ быстроумно придумавъ крыла для себе и мôгъ ними выконувати всякй можливй рухи, а навѣть пôднимати ся ними въ воздухъ, то все таки сей способъ не мавъ бы для него практичного значѣня, бо вôнъ, сотвореный до прямого ходу, мôгъ бы хиба лишь короткій часъ, що найбôльше колька минутъ, лѣтати по воздусѣ и мусѣвъ бы вôдтакъ спускати ся назадъ на землю, щобы вôдпочити. Инша рѣчь що до кермованя бальонами у воздусѣ. Часъ вже може недалекій, коли людемъ удасть ся въ сѣмъ напрямѣ вынайти такій способъ, що буде можна плавати по воздусѣ такъ свобôдно, якъ плаває ся нинѣ по водѣ кораблями. Дивна однакожь рѣчь, що всѣ заходы кермовати бальонами обмежались до нинѣ лишь на тôмъ, що прилады до кермованя помѣщувано лишь на човенци, пôдъ бальономъ. А прецѣ мусить то впасти въ очи, що коли мале човенце має надати напрямъ великому бальонови, то значить то майже то само, якъ колибъ н. пр. мала пташка въ кôгтяхъ орла хотѣла надавати напрямъ тому орлови, що єи несе. Може бути, що незадовго кермоване бальонами возьме иншій напрямъ, що н. пр. доокола середины бальона буде умѣщена ґалерія, на котрôй будуть знаходити ся моторы и прилады до кермованя бальономъ и по котрôй будуть ходити люде такъ свобôдно, якъ ходять нинѣ на покладѣ корабля; човенце пôдъ бальономъ буде творити лишь вагу для бальона та буде служити на складъ рѣчей и запасôвъ для людей, ѣдучихъ бальономъ а падакъ стане тымъ, чимъ нинѣ лодка ратункова на корабли. Мы зôйшли тутъ дрôбку на поле фантазіи, але думаемо, що при нинѣшнôмъ станѣ воздушнои плавбы то не завадить; поступъ наукъ природныхъ и техніки иде нинѣ такъ скорымъ ходомъ, що и плаване по воздусѣ треба уважати лишь пытанемъ часу.

К.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимае Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ"

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручае:

Знаменитû средства до консерванья зубôвъ и яселъ и удержаня ямы губнои въ цѣлковитôй чистотѣ, именно

Порошокъ до зубôвъ салициловый и зъ руты надае зубамъ снѣжну бѣлость и не ушкоджуючи цѣлкомъ шклива хоронить ихъ передъ спорохнѣлостію.— Цѣна шкатулки 25 и 35 кр.

Вода анатеринова, настôй на зѣляхъ антисептичныхъ, а также и **вода салицилова,** котрои пару капель розпущенныхъ въ шклянцѣ воды, по выполоканю губы усувае зъ неи непріятный смакъ, а такожь забеспечуе ясла передъ всѣми **слабостями.**

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧІ

достати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

Въ Друкарни Людовôй у Львовѣ,

площадь Бернардиньска ч. 7

кождого часу набути можна руску

БИБЛІЮ

выданя Диковского въ Перемышли

зъ численными мѣдерытами,

крôмъ тому 1 (котрый цѣлкомъ вычерпаный) томъ 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій томъ 7. — Цѣна повысшихъ томôвъ 5 зр. 50 кр. зъ пересылкою почтовою, однако поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ пересылкою почтовою.

Выйшовъ накладомъ книгарнѣ **Г. Альтенберґа** и есть до набутя

ЛЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО

КАЛЕНДАРЬ ЗДОРОВЛЯ

на рôкъ 1892,

мѣстячій въ собѣ богато цѣкавыхъ рѣчей и поученій вôдносячихъ ся до захороны здоровля.

Календарь той украшають хорошû илюстрации а крôмъ того замѣщае въ собѣ часть литературну, гиґіенічну и богатый дѣлъ информаційный.

Розправа о о. Кнейпѣ, новочаснôмъ чудотворцѣ, кидае нове свѣтло на значѣнье и тайну славнои его дѣяльности на поли лѣченя воздухомъ и водою.

Цѣна 55 кр. вразъ зъ пересылкою почтовою.

Адресъ: **Леопольдъ Лѣтыньскій** Львôвъ, Пекарска 21.

ЛЕВЪ ЯНИКОВСКІЙ

ГОДИННИКАРЬ

у Львовѣ, улиця Театральна число 16

поручае свôй богатый складъ

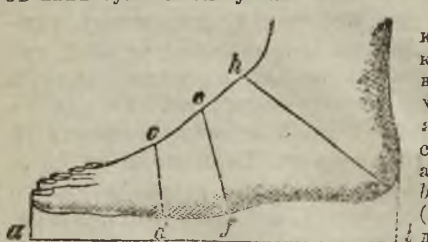
зегарковъ золотыхъ, срѣбныхъ, зъ первородныхъ фабрикъ женевскихъ и французкихъ, тоже цѣпочки золоті и срѣбнû, удержуе на складѣ великій выбôръ зегарôвъ стѣнныхъ, столовыхъ и пендулевыхъ, будикôвъ всякого рода по цѣнахъ найдешевшихъ.

Принимае ся направу всякого рода зегарôвъ, граючихъ зегаркôвъ, токожь всякû направы зегарôвъ и годинникôвъ *старинныхъ* и одновленье тыхъ-же.

Для кождого

конечно потрѣбна добра и елеґантна обувь, а особливо на осѣнь и зиму, длятого звертаю увагу Вп. Публики на мôй власный выробъ обуви, котра нѣколи **не перемакае** а такожь хоронить ноги **вôдъ перемоченя.**

Поручаю проте найсовѣстнѣйше великій выбôръ готовои обуви по цѣнахъ слѣдуючихъ: мужеска по злр. 5, 5.50, 5.80, 6 и 6.50. Высока зъ холявами по зр.: 10, 11, 12, 13 и 15. Дамскû черевики по злр.: 4, 4.50, 5, 5.50 и 6; дитинні вôдъ 1.80 до 3.50. Заразомъ кождый може пересвѣдчити ся, що сей знаменитый выробъ есть дешевшій вôдъ всѣхъ заграничныхъ лихихъ выробôвъ, на доказъ чого одержавъ я колькасотъ подякъ зъ рôзныхъ сторонъ краю а деякû зъ нихъ були оголошувані.

Замовленя зъ провінціи выконуе ся найточнѣйше. Щобы кождый могъ одержати зовсѣмъ вôдповѣдну обувь, прошу означити мѣрою цетіметровою, якъ на сѣмъ взôрци: довгость стопы т. е. вôдъ половины пяты ажь до великого пальця якъ b до a, вôдтакъ въ пальцяхъ (на около по кôстцѣ) якъ $c-d$, дальше такъ само черкъ якъ $e-f$ и пôдбитье т. е. мѣрячи ногу ôдъ пяти ажь до еи загненя, якъ означають буквы $g-h$. Рѣчь се дуже легка, а кождый може бути певный, що одержить зовсѣмь добру обувъ. (Если бы обувь не придала ся, выготовлюе ся и высылаесь инша).

Адреса: **Маґазинъ и робôтня обуви**

Іосифъ Малецъ

улиця Казимирска ч. 51, у Львовѣ, напротивъ школы св. Анны. (Львôвъ, Импресса).

Встяжки и аксамітки.

Перфумы и мыла.

ГАФТЫ И ПРИБОРЫ ДО ГАФТÔВЪ

Потребы до кравецтва

ПАРАСОЛѢ

и Кальошѣ россійскû

поручае найдешевше

НИКОЛАЙ ЛЮДВИКЪ

у Львовѣ, улиця Галицка ч. 14.

Цераты на меблѣ.

Горсеты французкû.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жолкôвска (коло заставы).

поручае выпробованû и за скуточнû узнанû

Пигулки зъ Гуаяколемъ

знаменитû въ недугахъ грудныхъ, яко презервативa наколи зайде обава сухôтъ, такожь въ початкахъ хоробы радикально убиваючû бактеріи. — Цѣна пуделка 1 злр. (Зô способомъ ужитя.)

Терпите ломане руки або ноги, рване. гостець, ревматизмъ котрû вамъ особенно долягають въ порѣ вогкôй дощевôй?

Читайте якъ помагае въ такихъ терпѣняхъ:

„Excelsior"

Средство дуже цѣнене у всѣхъ гостцевыхъ терпѣняхъ именно застарѣлыхъ, объявляючихъ ся ломаньемъ костей и т. п.

Подяка. Всч. п. Брониславъ Виткевичъ, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Всечестности мои найсердечнѣйшû слова подяки за Вашъ дѣйстно чудесный *Excelsior*. Страшнû терпѣня, якû выдержавъ я зъ кождою змѣною воздуха, довгû лѣта треваючû болѣ въ костяхъ нôгъ, котрымъ нѣ одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôднятû, по натертю кôлькохъ фляшокъ „**Excelsior**"- а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане тревати буде якъ довго жити буду, а першимъ еи вôдгомономъ най будуть тû слова моеи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891. **Антоній Гордыньскій.**

Такихъ подякъ получивъ вынаходецъ „Excelsiora" тысачѣ — бо кождому помагае скоро и разъ на всегда.

Замовленя на провинцію залагоджують ся вôдворотною почтою.

Прошу адресовати: Брониславъ Виткевичъ, аптикаръ у Львовѣ, улиця Жовкôвска (коло рампы).

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.